

GAZETA POLSKA W BRAZYLIJI

REDAKCJA ADMINISTRACJA Rua da Favela, 842 (dawniej Aquidauana) Telefon 6-3-4

Adres na listy i przesyłki pismiane: GAZETA POLSKA Caixa postal B

NR 37 KURYTYBA - S. PAULO NA NIEDZIELE DNIA 11 WRZESNIA ROK 1938

DYREKTOR: PIOTR OLIVEIRA SAPORSKI

NA ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

Dzień Niepodległości (7-ty września) ma w roku bieżącym w całej Brazylii charakter szczególnie uroczysty, w łączności z zaprowadzonym przed 10-ciu miesiącami Nowym Ładem...

ny lokal publiczny na całą szerokość okolicy; w dni świąt brazylijskich stawały się też one punktem zbornym wszystkich okolicznych mieszkańców bez różnicy pochodzenia...

DR. GETULIO VARGAS PREZYDENT STANÓW ZJEDNOCZONYCH BRAZYLIJI

7 de Setembro

PAGINAS DO MEU DIARIO

19 de agosto de 1937. Ainda uma vez, o mui digno Consul Brasileiro em Varsóvia, fiel a sua generosa missão...

as suas bagagens no salão de espera da estação marítima, aguardando o momento da partida. As crianças, talvez inconcientes do que lhes ia acontecer...

ecz Brazylija jest krajem przyszłości i w jutro ma skierowane oczy. Tu leży jedna z istotnych różnic między nowym i starym światem...

Składamy hołd Brazylii w dniu jej największego dorocznego święta i wyrażamy życzenia jak najbardziej pomyślnego rozwoju kraju. Osadnik polski, zawsze lojalny, „semper fidelis” uczyni wszystko i dołoży wszelkich sił...

Mais algumas cartas escritas as pessoas íntimas e adeus. As seis horas da manhã chegamos ao porto de Gdynia, onde o belo transatlântico „S/S Pułaski” nos esperava.

Ali é a mãe benigna que clama aos seus filhos, recomendando não se afastarem dela; aqui é um pae a embalar em seus braços descobertos a creancinha que chora convulsa...

Polski Mur ostanía pokój w Europie

Anglia zwraca się do Polski o współpracy Londyn. — Brytyjski minister spraw zagran. lord Halifax zaprosił szefa ambasady polskiej w Jażdżewskiego (sprawującego urząd w zastępstwie nieobecnej ambasadora Raczyńskiego) na konferencję...

laków na Śląsku Cieszyńskim, w której to sprawie wywrze nacisk na Pragę, aby zmieniła swe stanowisko w stosunku do braci Słowian i zaprzestła uciskują i przesładowań polszaków.

Do mar brillante e calmo, surgia um só grande e dourado, tingindo com os seus raios a superfície das águas. Era a última vez que ele me aquecia em território polonez...

São armadas as pontes de comunicação com o navio, e um a um, após o controle necessário, penetramos no bordo. A multidão que ficou lá no cais se aproxima do casco, como que desejando nos envolver com os seus abraços carinhosos e de despedida.

Co mówią Francuzi o stanowisku Polski Paryż. — W obecnej grze o pokój lub wojnę okazało się, że Polska jest języczkiem w wagi.

Ouve-se o último apito das sirenas e o navio, sacudido pelas máquinas, lentamente se afasta. Os que vão e os que ficaram choram, acenam os lenços e se dizem adeus. Como é malvado esse navio — arranca centenas de corações de uma Patria!

Wielka Brytania przyrzeka wzajemian Polsce swe dobre i przyjacielskie usługi w sprawie Po-

ADEUS POLONIA...

7 de Setembro — 24 horas. A ansiedade de ver a minha terra, a tortura das saudades vividas durante um ano de ausência, a nostalgia rápida e cheia de nostalgia dos momentos vividos lá fora, revolviam a minha consciência...

Os numerosos e potentes faróis a iluminar as árvores, me indicavam próxima a terra brasileira. Já sentia a brisa suave e salutar que trazia o calor de Rio de Janeiro. Debruço do sobre a amurada, escuto o rugir incessante das águas que espumejam e se agitam.

La longe, um rosario de luzes se estende em semi-circulo, e os seus reflexos ondulantes, graciosamente deitam nas águas do oceano. Mais no alto, a imagem grandiosa de Cristo no Corcovado. Sobre o céu, onde cintilam milhares de estrelas, se desenhavam os contornos graves e sombrios dos morros e montanhas.

Pela manhã, a densa neblina que envolvia tudo, e rasgava pelos raios de um sol já bem brasileiro e em minha frente surge a cidade maravilhosa.

Nela, tudo estava em festas, pois nesse dia é comemorada a Independencia do Brasil. Comprimiam-se as multidões nas ruas principais. Em toda parte, nas mãos do povo, nos carros, nos postes de iluminação, nas fechadas dos edificios, tremulava a bandeira nacional.

O som dos clarins anuncia a aproximação do exercito. Ouve-se a banda musical, e milhares de pessoas ai presentes, não resistindo a vibração cívica que invadia seus corações, cantavam alegremente, com ardor e entusiasmo, o Hino Nacional.

„Ouvira a do Ypiranga as margens placidas...” e em todos os peitos parecia ecoar o grito de Independencia ou Morte. Sob os aplausos, sob a chuva de flores atiradas das janelas e sacadas, desfilarão centenas de soldados, belos e garbados, em seus uniformes de gala, ricamente coloridos e adornados.

Quanta alegria me causou a constatação desse quasi delírio patriótico! Felizmente esse amor que tanto eu deseje e que tanto eu reclamo para o Brasil, já se torna uma realidade clara e inofismavel.

lá de volta ao navio deparei um amiguinho de bordo, filho de poloneses, e que mui seriamente apontava para a bandeira brasileira hasteada no mastro interrogando se é aquela bandeira que de agora em diante ira servir.

— Sim meu pequeno; servirás essa bandeira, simbolo sagrado da Patria que te acolhe generosa e hospitaleira. Aqui crescerás e aqui a sombra dessa mesma bandeira, pousarão os teus restos mortais.

Seja tal como foram os teus antepassados — leais corajosos

e ordeiros, e dos quais sempre emanou incomparavel patriotismo desinteressado e são, pois não medindo esforços, lutando contra todas intemperies e adversidades, venceram a propria vida, venceram: para o Brasil, a selva inculta e desconhecida, sulcando-a de estradas, drenando a riqueza imensa dos sertões para as cidades.

Amalgamaram-se com os demais habitantes desse pais, gerando frutos tais quais o Brasil precisa — fortes e sadios, apaixonados pelo trabalho, afeiçoados na luta pela grandeza da Patria. As suas vidas já pertencem ao Brasil, porque brasileiros são os seus corações e as suas consciências.

escavado o som dos ferros, a escavar o sólo, os derrubar as matas, desmorronar as rochas, se afastam dos sonhos sentimentaes em beneficio da realidade brasileira.

Cultivates a lingua e os costumes brasileiros, conserva-te sempre fiel aos interesses dessa Patria, mas não serás digno de ti mesma se esqueceres aquilo que vem dos teus pais, dos teus antepassados — a lingua e as tradições, representantes da cultura de um povo, vítima varias vezes da fatalidade e que, mesmo assim, escreveu as mais belas paginas na historia da civilização da humanidade.

Dignificando o nobre passado do homem polonez nessa terra, eis o teu caminho. Quanto maior o teu saber, quanto maiores as tuas realizações, melhor cumpriras a tua missão de brasilidade. Viste como que celebra, com que entusiasmo é celebrada a data da independencia desse pais. É a festa da liberdade. — Aqui se ama a liberdade e aqui, aquela que te pertence, é e deve ser sempre respeitada, pois é e sempre será grave injustiça cercar aqui o que visa a grandeza do Brasil.

Deante o futuro radiante que aqui te espera, rejubila-te com a alegria que invade o teu coração, e juntos, bem alto, gritemos: — SALVE BRASIL!

Dr. Edwin Tempski

W Palestynie wre i kipi

Na przepełnionym rynku jarynowym w Jaffie wybuchła dn. 26.8 pod jednym ze straganów bomba. 20 arabów zostało zabitych, przeszło 30 rannych. Pani-ka ogarnęła całą dzielnicę miast. Tłumy Arabów ruszyły ulicami Jaffy pałac, rabując i strzelając. Spalono banki, zaatakowano również posterunki policji. Policja kilkakrotnie muszajęła salwy do tłumy, zmuszając go do conięcia się. Jeden Arab został zabity i jeden policjant arabski ciężko ranny. Wiele sklepów i domów żydowskich spłonęło. Zdemolowano i spalono również olbrzymi angielski sklep spożywczy. Straż ogniowa z Jaffy i Tel Avivu gasiła pożary pod ochroną policji i oddziałów wojska. Wojsko również ochraniało sklepy. Wszystkie sklepy w Jaffie zostały zamknięte. W mieście zarządzone stan wyjątkowy.

Arabowie zaatakowali również na drodze z Jaffy do Jerolim żydowskie samochody. Dwóch Żydów zostało zastrzelonych, a 7 — rannym, w czym jedną Żydówkę, która dopiero wczoraj przybyła z Austrii. Cała droga została zamknięta dla ruchu kołowego i obsadzona patrolami wojskowymi. Do Jaffy przybyły posiłki wojskowe.

Imperial Pilsen, Atlantica Extra i Pilsen Nacional Z BREWARIU ATLANTICA mają wszędzie pierwszeństwo

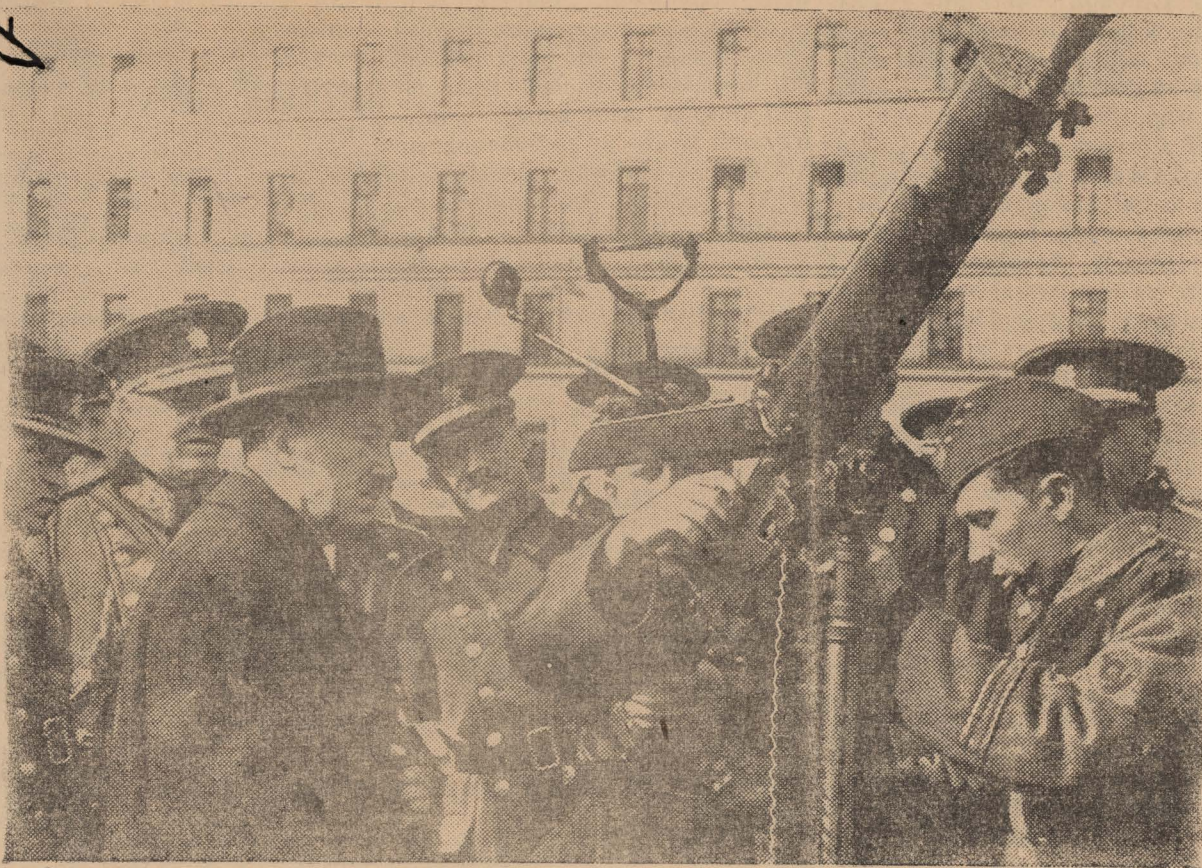

ni Tomé
widonia
roślin
agro-
ludzi ko-
terać się
lano zni-
ba do
zarastać
których
nie oczy-
się niedo-
459.000
000 drzew
zew pień-
ch drzew
w ryżu.
ś w dzie-
szyskich
e, objwia
arem zie-
rowiny
zieleny
jedną
ięsą sto.
chwastów,
onistów i
o pracy.
własnej
aram nec
urze ani
ów, inst u-
tali, obie-
gdy za-
sprzedać
rowiciu-
dność na
ystko na
nieś się
mat przy-
za.
masi tech-
zy przed
też o ko-
i wybrał
o, gdzie
lepiej
czykom w
w pol-
kier-
Zad-
AI
ć po-
w!
al, 88
woi
g-ku-feng
a wyspie
662 dla
winy, a w
z 20 lat
w nie-
Wszystcy
niast Go
Stanisław
do swej
tam na
meżną za
dzieci z
Zona wy-
bno Stani-
ownie za
czyły spo-
w do-
miego, Mu-
jego 20-
szedł w
dzieci
odnik Do-
mało zna-
oryłów i
kolie rze-
o Kalahari
dzungle,
czep ka-
tej poy
Otóż oka-
goryłów
dnej zgo-
te same
murzynów
le wście-
ydam po-
nomadów
aby zdo-
lebrzyli
katny spo-
gimejczy-
polowania
nki w na-
w nie-
osób prze-
ypijają le-
stanowa
którymi
ięc dzwi-
a "dzieci
patrywania

Prezydent czeski Benesz ogląda karabin maszynowy

Królowa Polskich Nauk Polska Akademia Umiejętności w Krakowie

Promieniowanie nauki polskiej poza granice kraju zawdzięczać należy w znacznej mierze Polskiej Akademii Umiejętności. Jest to centrala dobrze zorganizowanej sieci naukowej w Polsce. Akademia Umiejętności w Krakowie powstała z Towarzystwa Naukowego Krakowskiego w roku 1872 i jest instytucją powołaną do pielegnowania nauki. Jako instytucja narodowa użytkownicy publicznej pozostaje pod opieką władz Państwa, a w szczególności zaś pod protektoratem prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Do zakresu działalności Akademii należy przede wszystkim popieranie i ułatwianie twórczej pracy naukowej, zachęcanie do tej pracy, kierowanie nią i o ile podobna — nagradzanie.

Polska Akademia Umiejętności składa się z czterech wydziałów: a) filologicznego, b) historyczno-filozoficznego, c) matematyczno-przyrodniczego, d) lekarskiego. Członkowie Akademii dzielą się na członków czynnych krajowych, członków czynnych zagranicznych i członków — korespondentów (krajowych i zagranicznych). Członkami tymi mogą być wybitni uczeni i badacze oraz wyjątkowo inni mężowie, których twórczość duchowa przyniosła chlubę Narodowi Polskiemu. Zagranicznymi członkami mogą być znakomici uczeni zagranicą. Pięknym dorobkiem może chlubić się Akademia Umiejętności w każdej dziedzinie, wchodzącej w zakres jej działań. Wystarczy spojrzeć na jej dorobek w ostatnich choćby roku. — Oto

przeprowadzono szereg ważnych prac z archeologii, historii, literatury, przyrody. Tu wymienić należy m. in. prace przy kopcu Krakusa, gdzie starano się odnaleźć pewne historyczne pamiątki. Na podstawie odkopanych materiałów badacze — naukowcy stwierdzili, że Kopiec nie pochodzi z czasów przedchrześcijańskich — jak podawały ludowe legendy, lecz że znacznie późniejszych. W dziedzinie wydawniczej prace Akademii w ostatnim roku postąpiły znacznie naprzód. Ukazał się np. Polski Słownik Biograficzny, który choć nie doprowadzony jeszcze do końca — wśród nazwisk zawiera nazwiska Polaków zagranicą. Prócz tego prowadzi się w dalszym ciągu prace nad atlasem historycznym Polski. Ponadto wyliczyć jeszcze należy Encyklopedię Polską. Wydawnictwo to rozpoczęto jeszcze przed wojną. Objmuje ono dotychczasowe tomy, dotyczące początków kultury słowiańskiej, geografii, język, historię i literaturę piękną. W przygotowaniu jest obecnie

Dwie wielkie rocznice obchodzone w P. Alegre

W sobotę dnia 20 sierpnia w siedzibie T-wa „Polonia” odbył się wielki obchód 2-letniej rocznicy polskiej „Wymarszu Kadrowki” w 1914 i Pogromu B. I-szewików nad Wisłą w 1920 r. Obchód został zorganizowany przez Związek Zrzeszeń Polskich wspólnie z innymi serowymi organizacjami polskimi w Porto Alegre. Najczynniejszy udział w tej pracy wzięły T-wo „Polonia”, Polskie Stowarzyszenie „Myśli Wolnej” i Związek Białych Wojskowych i Powstańców R. P. Obchód rozpoczął się odegraniem przez orkiestrę polską hymnu Encyklopedii Polskiej, poświęconemu obyczajowi polskiemu dawnemu i dzisiejszemu.

W sobotę dnia 20 sierpnia w siedzibie T-wa „Polonia” odbył się wielki obchód 2-letniej rocznicy polskiej „Wymarszu Kadrowki” w 1914 i Pogromu B. I-szewików nad Wisłą w 1920 r. Obchód został zorganizowany przez Związek Zrzeszeń Polskich wspólnie z innymi serowymi organizacjami polskimi w Porto Alegre. Najczynniejszy udział w tej pracy wzięły T-wo „Polonia”, Polskie Stowarzyszenie „Myśli Wolnej” i Związek Białych Wojskowych i Powstańców R. P. Obchód rozpoczął się odegraniem przez orkiestrę polską hymnu Encyklopedii Polskiej, poświęconemu obyczajowi polskiemu dawnemu i dzisiejszemu.

wykorzystując nadludzki wysiłek w obronie Europy przed hordami dzikich najeźdźców — zagarnęli jej rdzenne ziemie. Wyjaśnił zachowanie się całej Europy, patrzącej przerażonym wzrokiem na nierówną walkę i gromiącą się — już zgóry na nowy podział Polski i nie dobiej stanąć w jej obronie. Było to jednak świetnym doświadczeniem i doskonałą nauką, że Polska może liczyć tylko na własne siły — jak zawsze pokreślał Ten, którego imię w wieki-wieków pozostanie w pamięci wszystkich pokoleń Narodu Polskiego. „Pierwsza Brygada” zagłuszyła szumne oklaski. Ostatnie słowa wygłosił nowy Prezes T-wa „Polonia”, p. Wincenty Jankowiak, zachęcając wszystkich Rodaków do wstąpienia na członków tego T-wa, gdyż wielu ze starych pracowników musiało szeregami opuścić — zgodnie z nowymi przepisami prawnymi. Po uroczystości obecni bawili się z prawdziwą polską werwą do godziny 2-iej rano.

Stan. Mazurkiewicz

Zaprzyśiężony tłumacz publiczny
J. GELBERT
Rua Pedro Ivo, 211
Tłumaczy urzędowo wszystkie języki. — Załatwia również sprawy z poza Kurytyby, w tym celu należy nadesłać dokumenty pocztą poleconą

Meble? — Tylko CASA DAVID
Uważajcie, skąd ma 4 drzwi.
Mamy też maszyny do szycia

CASA DAVID
Rua S. Francisco nr 322 — Telefon 1-6-71

— No tak, to oja głowa, moje bary, to naj-
lepszą spółkę! — rozsiadł się Antek. — Słyszysz?
znowu się zaczyna.
Głucha dziewczyna wstrząsnęła głową, nad gło-
wami chłopaków przelatał ognisty pocisk i znikł
w ciemnościach napalniającego powietrza warzącego.

— Ja sam nie wiem, jak to być może, żeby
taki niezły panos, jak ty, chciał się zadować z
prostym chłopcem od stolara. A przecie zdaje mi
się, że każde słowo, które powiesz, z mej własnej
dnuszy pochodzi. A pamiętasz, jak pogardliwie pa-
trzałeś na mnie w koszarach w Warszawie, kiedy
kolejny rozprawiali z sobą o wojnie i o Polsce —
a ja słuchałem z rozdziewioną gębą?

— A ty pamiętasz — rzekł z uśmiechem Ste-
fan, — jak wymawiałeś się ze mnie, że karabina
prostą w rękach utrzymać nie umiałem?
— No tak, dokuczaliśmy sobie nieraz wz-
ajemnie — choć mnie zawsze ośmięto ku tobie.
Ale ośmięła nas wosółna żołnierska dol. Dla my
tu biew namy już za sobą! A pamiętasz, jak
mnie radował, kiedy mnie gwałcił granat pod
Rzdymiem? Żeby nie ty, b. Iłow, mnie napewno
bolszewików zasieki! — wspominał Antek.

— Czy to ty, Antek? — zapytał — Co się
stało?
— Nic się nie stało, ino m wędził, że tak
będzie. Jak cię dziś na wartę wywołano, powie-
działem sobie: do brzy, ten będzie stróżował, ale po
spięczeniu. Przecie już z wieciora las!-s jak ta cma,
w szeregu. No, nie dźwota! Aleś ty wawyczałony
do takiej nitugi? We mnie trarda, chama ka na-
tura, a i tak już mi dojadło. Przecie my nie żoł-
nierze, ino ochotniki — mówię z pewnym odde-
chem dumy głos w ciemnościach. — Ale niechby

— Stefan, wstawaj, Armaty wał, ci nad
uchem, aż się ziemia trzęsie, a ty spisz, bracie! —
pewnie dadasz znak do ataku, wstawaj, bracie! —
odezwał się w ciemnościach głos przybliżony na
dnie świętego przekopu. — Jak starszy zobaczy,
że ty spisz, będzie źle z tobą! Stefan!

— Słyszysz? — zapytał — Co się
stało?
— Nic się nie stało, ino m wędził, że tak
będzie. Jak cię dziś na wartę wywołano, powie-
działem sobie: do brzy, ten będzie stróżował, ale po
spięczeniu. Przecie już z wieciora las!-s jak ta cma,
w szeregu. No, nie dźwota! Aleś ty wawyczałony
do takiej nitugi? We mnie trarda, chama ka na-
tura, a i tak już mi dojadło. Przecie my nie żoł-
nierze, ino ochotniki — mówię z pewnym odde-
chem dumy głos w ciemnościach. — Ale niechby

— Stefan, wstawaj, Armaty wał, ci nad
uchem, aż się ziemia trzęsie, a ty spisz, bracie! —
pewnie dadasz znak do ataku, wstawaj, bracie! —
odezwał się w ciemnościach głos przybliżony na
dnie świętego przekopu. — Jak starszy zobaczy,
że ty spisz, będzie źle z tobą! Stefan!

— Słyszysz? — zapytał — Co się
stało?
— Nic się nie stało, ino m wędził, że tak
będzie. Jak cię dziś na wartę wywołano, powie-
działem sobie: do brzy, ten będzie stróżował, ale po
spięczeniu. Przecie już z wieciora las!-s jak ta cma,
w szeregu. No, nie dźwota! Aleś ty wawyczałony
do takiej nitugi? We mnie trarda, chama ka na-
tura, a i tak już mi dojadło. Przecie my nie żoł-
nierze, ino ochotniki — mówię z pewnym odde-
chem dumy głos w ciemnościach. — Ale niechby

— Stefan, wstawaj, Armaty wał, ci nad
uchem, aż się ziemia trzęsie, a ty spisz, bracie! —
pewnie dadasz znak do ataku, wstawaj, bracie! —
odezwał się w ciemnościach głos przybliżony na
dnie świętego przekopu. — Jak starszy zobaczy,
że ty spisz, będzie źle z tobą! Stefan!

— Słyszysz? — zapytał — Co się
stało?
— Nic się nie stało, ino m wędził, że tak
będzie. Jak cię dziś na wartę wywołano, powie-
działem sobie: do brzy, ten będzie stróżował, ale po
spięczeniu. Przecie już z wieciora las!-s jak ta cma,
w szeregu. No, nie dźwota! Aleś ty wawyczałony
do takiej nitugi? We mnie trarda, chama ka na-
tura, a i tak już mi dojadło. Przecie my nie żoł-
nierze, ino ochotniki — mówię z pewnym odde-
chem dumy głos w ciemnościach. — Ale niechby

— Stefan, wstawaj, Armaty wał, ci nad
uchem, aż się ziemia trzęsie, a ty spisz, bracie! —
pewnie dadasz znak do ataku, wstawaj, bracie! —
odezwał się w ciemnościach głos przybliżony na
dnie świętego przekopu. — Jak starszy zobaczy,
że ty spisz, będzie źle z tobą! Stefan!

— Słyszysz? — zapytał — Co się
stało?
— Nic się nie stało, ino m wędził, że tak
będzie. Jak cię dziś na wartę wywołano, powie-
działem sobie: do brzy, ten będzie stróżował, ale po
spięczeniu. Przecie już z wieciora las!-s jak ta cma,
w szeregu. No, nie dźwota! Aleś ty wawyczałony
do takiej nitugi? We mnie trarda, chama ka na-
tura, a i tak już mi dojadło. Przecie my nie żoł-
nierze, ino ochotniki — mówię z pewnym odde-
chem dumy głos w ciemnościach. — Ale niechby

Z Polski

Jak będzie wyglądał dworzec główny w Warszawie?

W 1939 r. przewidywane jest całkowite wykończenie warszawskiego dworca głównego. Będzie ogrzewany elektrycznie. Większość pomieszczeń będzie ogrzewana przytym: za pomocą podłóg grzejących, co rozprowadzi źródła grzania i ciepło wydzieli się przez promieniowanie, łagodnie rozłożone na dużej przestrzeni podłogi.

Dawanie znaków będzie automatyczne, przede wszystkim świetlne; głosniki są jedynie przewidziane jako uzupełnienie. W restauracjach, poczekalniach, hallach czas odeszcia pociągów będzie wyświetlany na ruchomej taśmie, połączony z mechanizmem zegarowym tak, aby były wyświetlane najbliższe pociągi. Podawane będą również odloty samolotów i opóźnienia pociągów.

Pomieszczenia będą wentylowane przez tłoczony strumień powietrza, który w zimie będzie nagrzewany. Projektuje się wykonanie schodów ruchomych o długości biegu ca 14 m. i wyso-

kości podniesienia ca 7 m. Schody będą zaopatrzone w fotokomórkę elektryczną, która będzie samoczynnie wprawiała schody w ruch w chwili zbliżenia się przechodnia.

Projektuje się również stosowanie świetlików w konstrukcji żelbetowej, co dotychczas było w kraju bardzo rzadko stosowane.

Kasy biletowe będą wyposażone w maszyny do drukowania biletów. Każda z maszyn będzie zawierała około 2000 pieczętek i umożliwi kasjerowi szybkie wydawanie biletów.

Na szczycie góry przedhistoryczne cmentarzysko

Wznowiono prace wykopaliskowe w Grójcu pod Żywcem przez zakład archeologii przedhistorycznej. Prace wykopaliskowe są prowadzone pod kierownictwem prof. U. J. Sulimirskiego. Terenem badań jest wzgórze, na którym wznosił się w XV wieku drewniany zameczek, jedna z siedzib awanturnych rycerzy Skrzyńskich herbu Łabędź, spalony w roku 1477 przez nastanę w te strony eks-

pedycję karną, króla Kazimierza w Chicago i pomimo zbadania kilkunastu ostatnich rocznic, nie był w możności znaleźć aktów dotyczących spadku po wspomnianym zmarłym.

W sprawie tej były czynione poszukiwania przez prasę, a nawet został zaangażowany adwokat, lecz wynik jego dochodzeń był również bezskuteczny. Nie tylko, że nie natrafiono na akty spadkowe po s. p. Henryku Duszyńskim, lecz nawet nie było możliwe wogóle ustalić, czy osoba o tym nazwisku zmarła w Chicago i czy tam wogóle zamieszkiwała. Przypuszczalnie sprawa ta, jak i cały szereg innych tego rodzaju spraw, nemá żadnych realnych podstaw, a jest wynikiem informacji, udzielonych któremś z pism bez jakiegokolwiek uzasadnienia.

Pontaważ i naszo pismo zapytywały zainteresowani spadkiem, podajemy powyższą wiadomość za nawojorskim oddziałem Polskiej Agencji Telegraficznej.

Stodółkę z przed 2500 lat odkryto w Biskupinie

W ostatnich tygodniach natrafiono przy jednym z odkopanych w Biskupinie domów na dolnej części czworobocznej budowli o rozmiarach 3 razy 3 i pół m. zrobionej na zrąb z drągów sosnowych i brzozywych, wzmocnionych pod węglami faszyń. Leżące w obrębie wspomnianej budowli wiązki ln i wiele drobnych ziarn, dotąd jeszcze nie zbadanych wskazują, że była to stodółka, służąca do przechowywania płodów rolnych. Stodółka ta byłaby dotąd pierwszym osob-

nym budynkiem gospodarczym w obrębie rozkopanej części prasłowiańskiego grodu sprzed 2500 lat. Wydaje się wielce prawdopodobne, że mieszkańcy grodu trzymali bydło w przedsiionkrach domów, w których znaleziono furtki wyplatane drążkami brzozyowymi i olchowymi. — Wydyta obecnie czwarta z rzędu

W związku z wiadomościami o rzekomym spadku po niejakiem Duszyńskim, który miał umrzeć w Chicago i pozostawić po sobie fortunę sięgającą 80 milionów dolarów, w prasie polsko-amerykańskiej ukazał się szereg artykułów, stwierdzający nieprawdziwość tych pogłosek. W Stanach Zjedn. może jest kilku Polaków posiadających około miliona dolarów majątku, ale milionerów w ogóle wśród nich niema.

Nowojorski „Nowy Świat” zwrócił się w sprawie rzekomego spadku po Duszyńskim do Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej w Chicago, skąd otrzymał następującą odpowiedź: „Konsulat Generalny zawiadamia, że na skutek stałych zapytań różnych osób, zamieszkałych w Polsce o spadek po rzekomo zmarłym w Chicago Henryku Duszyńskim, zarządził poszukiwania w aktach Sądu Spadkowego

W sprawie tej były czynione poszukiwania przez prasę, a nawet został zaangażowany adwokat, lecz wynik jego dochodzeń był również bezskuteczny. Nie tylko, że nie natrafiono na akty spadkowe po s. p. Henryku Duszyńskim, lecz nawet nie było możliwe wogóle ustalić, czy osoba o tym nazwisku zmarła w Chicago i czy tam wogóle zamieszkiwała. Przypuszczalnie sprawa ta, jak i cały szereg innych tego rodzaju spraw, nemá żadnych realnych podstaw, a jest wynikiem informacji, udzielonych któremś z pism bez jakiegokolwiek uzasadnienia.

Uprawnienie pobytu obywateli w Brazylii. Przeprowadzamy legalizację pobytu cudzoziemców w Brazylii, w myśl ustawy (termin 90 dni) DR J. GELBERT Rua Pedro Ivo nr. 211 Kurutyba. Załatwia także sprawy intereru

Jeżeli szukasz dobrej ziemi, w korzystnym położeniu. — dla siebie lub dla dzieci — Jedź na oglądnięcie terenów w nowej kolonii ARARAQUARA (ZAKOPANE) Municipium Guaratubá (dojazd z Joinville) w Paranie Informacji listowych udziela: Ks. Antoni Białowas, Palace Hotel, Joinville—Sta. Cat.

BANK Francusko-Włoski DLA POŁUDNIOWEJ AMERYKI Kapitał fr. 1.000.000.000 Rezerwa fr. — 139.000.000.000 Centrala PARYŻ (Rue Halevy, 12) FILIE W BRAZYLIJ: S. Paulo—Rio de Janeiro—Santos—Curityba—Porto Alegre—Recife—Rio Grande—Bahia

„CRUZEIRO“ „SURPRESA“ Jedyne maki które powinny być używane przez wszystkich, którzy dbają o swe zdrowie MLYN W JOINVILLE (caixa postal, 110) AGENCI W KURUTYBIE: LATTES & Cia Caixa postal, 325 Telefon 7-2-2 RUA MARECHAL DEODORO, 23—CURITYBA

BOL Jedynym środkiem dla usmierzenia go jest UŻYCIE BALSAMU STA. HELENA

— Antku — szeptał — tyś mój najlepszy przyjaciel. Gobyra ja robił bez ciebie? od dwu

— Antku — szeptał — tyś mój najlepszy przyjaciel. Gobyra ja robił bez ciebie? od dwu

— Antku — szeptał — tyś mój najlepszy przyjaciel. Gobyra ja robił bez ciebie? od dwu

— Antku — szeptał — tyś mój najlepszy przyjaciel. Gobyra ja robił bez ciebie? od dwu

— Antku — szeptał — tyś mój najlepszy przyjaciel. Gobyra ja robił bez ciebie? od dwu

— Antku — szeptał — tyś mój najlepszy przyjaciel. Gobyra ja robił bez ciebie? od dwu

— Antku — szeptał — tyś mój najlepszy przyjaciel. Gobyra ja robił bez ciebie? od dwu

— Antku — szeptał — tyś mój najlepszy przyjaciel. Gobyra ja robił bez ciebie? od dwu

— Antku — szeptał — tyś mój najlepszy przyjaciel. Gobyra ja robił bez ciebie? od dwu

— Antku — szeptał — tyś mój najlepszy przyjaciel. Gobyra ja robił bez ciebie? od dwu

Advertisement for 'JEZE' featuring an image of a bottle and text describing its benefits for health and vitality.

Tydzień niepokoju i oczekiwania

Ogólne położenie
Ubiegły tydzień przyniósł pewną ulgę w położeniu, ale równocześnie stwierdził a może i spowodował przewlekłość choroby, toczonej organizm europejski. Jest wielu ludzi, którzy sądzą, że wojny w Europie nie da się uniknąć, że można ją tylko co najwyżej odsunąć na przyszły rok.
Od wielu lat dyplomacja nie była tak czynną, jak w obecnej chwili, a największym znamieniem jest, że w gorączkowym poszukiwaniu wyjścia z sytuacji dyplomaci państw zachodniej Europy odnaleźli Polskę — i przekonali się, że bez niej nie da się zrobić i nie dać sobie rady. I patrzymy ze zdumieniem, jak dumny Anglik i sprytny Francuz zabiegają o jej względy.

Spotkanie Hitler — Henlein
Wódz Niemców sudeckich udał się do Berchtesgaden w Bawarii na umówione spotkanie z Hitlerem. Uczynił to podobno na życzenie Runcimana. O przebiegu rozmowy nie przedostało się nic do wiadomości publicznej, tylko prasa niemiecka przestęga przed pochopnym oddaniem się złudzeniu, jakoby Berlin miał wpływ na sprawę sudecką. Załatwienie sprawy Niemców sudeckich — twierdzą dzienniki Rzeszy — zależy tylko od Pragi.

Czechosłowacja nową Szwajcarią?
Praga, licząc na Francję, Rosję i Anglię, gra na zwłokę. Rozmowy z Niemcami sudeckimi utknęły na martwym punkcie. Czesi twierdzą, że przyjęli już więcej niż polewę warunków sudeckich i że dalej nie są w stanie się posunąć, boby to groziło rozpadnięciem się republiki. Niemcy natomiast twierdzą wraz z innymi n. niemiezcami, że rząd praski prowadzi politykę zwodzenia ich: w oczy ma ładne słówka, a równocześnie przesładuje i nie chce uczynić żadnych ustępstw.
Dużo się mówi w prasie światowej o jakichś nowych statutach narodowościowych, jakie rząd praski wypracował, ale statuty

tych nie widziała jeszcze żadna z zainteresowanych mniejszości. W programie znajduje się ponoc przekształcenie Czechosłowacji na samorządne kantony na wzór Szwajcarii. Każdy kanton (prowincja, stan) miałby pełną moźność urządzenia się wedle własnej woli. Kanton niemiecki objąłby całe Sudety, kanton polski powstałby na Śląsku Cieszyńskim.

Ameryka w pogotowiu

Prezydent Roosevelt nie oddała się w Waszyngton, śledząc pilnie sytuację europejską. W razie wybuchu wojny zwoła on natychmiast kongres i przedstawi wniosek o uchYLENIE ustawy o neutralności USA, która i tak wygasa za pół roku.

Ameryka w pogotowiu
Prezydent Roosevelt nie oddała się w Waszyngton, śledząc pilnie sytuację europejską. W razie wybuchu wojny zwoła on natychmiast kongres i przedstawi wniosek o uchYLENIE ustawy o neutralności USA, która i tak wygasa za pół roku.

Dom z placem 25x11 przy ulicy Francisco Rocha esq. Padre Agostinho w Kurytybie, sprzedam z powodu wyjazdu. Informacji udziela właściciel Jan Pietrzak ul. Dezenbargador Mota, 163 0

Porozumienie Niemiec i Węgier

Wizyta węgierska w Berlinie, złożona przez regenta Horthy'ego w dniach największego napięcia stosunków europejskich, była powszechnie omawianą w stolicach światowych. Warszawska „Gaz. Pol.“ tak streszcza polityczne wyniki tych odwiedzin:
1) Pierwszemu naczelnikowi węgierskiemu, jaki zawitał na ziemi Trzeciej rzeszy zgotowano przyjęcie dostojnie królewskie. Uczyniono to tym chętniej, że chodziło o zatarcie w świadomości

narodu węgierskiego negatywnych nastrojów spowodowanych przez włączenie Austrii.
2) Pomimo wzmianki dotyczącej „godnego, sprawiedliwego i powszechnego pokoju“ kanclerz Hitler nie powiedział w swoim toaście z dn. 24 bm. nic takiego co mogłoby zaniepokić Rumunię lub Jugosławię.
3) Pokazując na rewii wojskowej admirałowi Horthy'emu i wszystkim obecnym cudzoziemcom nowe dywizyjony artylerii,

zaopatrzonej w działa i haubice 210 mm., oraz nowe ciężkie czołgi uzbrojone w armaty, Trzecia Rzesza dała jak gdyby do zrozumienia, że swe żądania popiera także „pancernymi“ argumentami.
4) Przyjmując zaproszenie kanclerza Hitlera, oraz wygłaszając w Niemczech przemówienia żołnierskie — admirał Horthy dał do zrozumienia Rzeszy i Europie, że polityka węgierska nie da się wciągnąć do żadnych układów przeciw Niemcom.
5) Godząc się na ogłoszenie komunikatu o obecnym stanie swych rokowań z Małą Ententą w chwili gdy jej naczelnik państwa bawił w wizytę urzędową w Niemczech, Węgry zamantystowały niezależność swej polityki zagranicznej.

Obce narodowe nazwy miejscowości, firm i towarzystw w koloniach są zakazane. Szkoły tamże mogą być prowadzone tylko przez redowitych Brazylijan.
W ciągu roku wszyscy cudzoziemcy, niezależnie od tego, jak długo mieszkają już w Brazylii, muszą zarejestrować się w policji a mieszkający w miastach muszą w tymże terminie zaopatrzyć się w „carteira de identidade“. Dotychczasowe „carteiras“, choćby niedawno wyjęte, stracą po roku swą ważność, bo dla cudzoziemców policja wystawia osobne dokumenty. Żaden obcokrajowiec nie może otrzymać w mieście pracy bez okazania policyjnego świadectwa tożsamości.

Z NOWEGO DEKRETU O IMIGRACJI

W dalszym ciągu podajemy następujące szczegóły:
Rocznie może przybywać do Brazylii: 28 tysięcy Włochów, 23 Portugalczyków, 11 i pół tys. aza Hiszpanów, 4772 Niemców, 2849 Japończyków, 1594 Turko-arabów, 1230 Polaków, 1030 Francuzów. Liczby innych narodowości nie sięgają tysiąca głów.
Żadna kolonia nie może być zasiedlona tylko jedną narodowością. Każda osada musi liczyć co najmniej 30 procent Brazylijan lub Portugalczyków, a najwyżej 25 procent jakiegokolwiek innej narodowości. Na koloniach, które nie odpowiadają powyższym wymaganiom, przepisywanie gruntów będzie dozwolone w myśl powyższej zasady.

Dr. Bronisław Ostoja Roguski
ADWOKAT
Sprawy cywilne, handlowe i robotnicze, inwentarze, naturalizacje
Przyjmuje pełnomocnictwa do załatwiania wszelkich spraw przy urzędach stanowych i federalnych
Biuro — Praça Tiradentes, 509, 2-e piętro Od 9—1—1 i od 3—5

Chcesz słyszeć Warszawę?
Firma Emiliano i Mazurek w Kurytybie, Avenida João Pessoa, 71 posiada do nabycia **radia na sieć elektryczną i akumulatory**, którymi doskonale słyszeć będziesz audycje z Polski
Informacji udzielamy bez żadnych zobowiązań do kupna

NA POBOJOWISKACH

W HISPANII
W Estremadurze, w trójkątce frontu najbliższym Portugalii, rządowcy przeszli do ofensywy, podobno z niezłym skutkiem. Powstańcy przyznają ze swej strony, że walki są tam bardzo zaciete i krwawe. Nad Ebro położenie bez zmiany, mimo stałych utarceń. W Maroku hiszpańskim pozostającym od początku wojny domowej w ręku powstańców, wybuchły rozruchy w miastach Larache i Tetuan. Gen. Franco wystąpił tam silnie o działanie dla przywrócenia pokoju.

W CHINACH
Chińska kwatery główna ogłasza: W sierpniu zestrzeliliśmy 12 japońskich samolotów i zbombardowaliśmy na lotniskach 41 aparatów nieprzyjacielskich. 7 pilotów zabranych do niewoli, 37 zabitych. W tymże miesiącu zatopiliśmy 12 okrętów japońskich a wiele innych zdołaliśmy poważnie uszkodzić. — Nad rzeką Jangtse Japończycy przeszli do ataku, a na północ od Hoangho naodwrot, Chińczycy wzięli inicjatywę bojową i wyparli przeciwnika z miast Tsiyuan i Singyuan.

Na krótkiej fali

— Italia wydała ustawy przeciw Żydom, zabraniając uczniom żydowskim wstępowania do szkół publicznych i usuwając ze szkół wszystkich nauczycieli i profesorów żydów. Zarządzenie dotyka 8 tysięcy studentów uniwersyteckich i 1,500 profesorów. W Trieście, gdzie znajduje się główne skupienie żydów, powstał pogrom.
— W Norymberdze odbywa się 6-ty kongres partii nazystowskiej a równocześnie w Stuttgarcie odbył się zjazd Niemców zagranicznych.

— W Bielsku na Śląsku Cieszyńskim (po polskiej stronie) organizacja niemieckiej młodzieży chciała urządzać zjazd, przeciw czemu wystąpili bardzo silnie miejscowi Polacy. Zdemolowano księgarnię niemiecką i spalono cały zapas książki Hitlera „Moja walka“. Studenci przeciągali ulicami miasta, wołając: „Tu nie Czechosłowacja!“
— Krakowie zmarł znakomity artysta malarz Teodor Axentowicz w wieku lat 79.

— Stała delegacja Polski przy Lidze Narodów zostanie wycofana z dniem 1 listopada.
— Ambasador Weniawa Długoszowski cieszy się we Włoszech olbrzymią popularnością, jak o tym świadczą gorące powitania, gdy zwiedzał letnie obozy młodzieży włoskiej.
— Zmarł znany pisarz rosyjski Aleksander Kuprin.
— W Warszawie stanie „Dom Chłopski“ kosztem 10 milionów zł., z inicjatywy Centr. Związku Młodej Wsi i przy współpracy większych zrzeszeń gospodarczych.
— Wskutek silnych deszczów Wisła wezbrała i w Sandomierzu wzniosła się 4 metry ponad zwykły poziom. Powodzie nie wyrządziły większych szkód.

UKŁAD HANDLOWY między Polską i Argentyną

Argentyński minister handlu i poseł Rzpłitej dr. Zdzisław Kur-nikowski podpisali dnia 31 sierpnia układ handlowy między Argentyną i Polską. Rokowania w tej sprawie trwały już od pewnego czasu, w Bs. Aires bawiła niedawno delegacja handlowa z Polski, z wiceministrem handlu Doleżalem na czele. Według zawartej umowy, oba kraje zapewniają sobie wzajemnie jaknajkorzystniejsze przywileje handlowe.
Polska zbywa do Argentyny węgiel, dykt, maszyny i artykuły przemysłowe, a sprowadza stamtąd wełnę, skóry, otręby quebracho.

— Po spuszczeniu na wodę w stoczni angielskiej M/S „Sobieskiego“, odbyło się tamże wodowanie drugiego będącego w budowie statku polskiego „Lida“.

LOTERJA STANU PARANA
We wrześniu interesujące ciągnięcia
W każdy poniedziałek 50:000\$000
2630 premij
20\$000 bilet
Kup jeszcze dzisiaj swój bilet

Lekarstwa dla bydła
KUROS Przeciw wszelkim chorobom zakaźnym, Jedyny środek przy zarazie pyskowo-racicznej (aftosa). Poonosi siły żywotne organizmu zwierzęcia. W ampułkach i fiaskach.
VITOS Zadaje się przez wlanie do pyska, przeciw chorobom płucnym (pneumoenteritis) i rozwolnieniu u cieląt.
CRESOS Najlepszy środek przeciw robactwu w kszkach, wysoce skoncentrowany. Wyleczenie natychmiastowe.
PLAGOS Maść na rany, która nie tylko zabił rany, ale nie pozwala rozmnażać się robactwu w ranie Zastępuje jodynę. Latki po 250 gramów.
Przy jakiegokolwiek chorobie zwierzęcia, przyjdź zaraz lub pisz o informacje pod adresem
Laboratorios Raul Lel
Secção de Veterinaria—Rua Monsenhor Celso, 210—Kurytyba

OCZEKUJECIE POLSKI MATERIAŁ FOTOGRAFICZNY NIEDORÓWNANY W JAKOŚCI
Ero
Wylączni Przedstawiciele na Brazylię
„SULBRASPOL“
SOCIEDADE COOPERATIVA
PORTO ALEGRE Rua Siqueira Campos, 1170
Rio Grande do Sul Caixa postal, 246

PANOWIE ROLNICY!
Dlaczego macie robić próby z niepewnymi produktami, skoro NAWÓZ
Especial
Mączka kostna
Autoclavad a
Import bezpośredni
Superfosfat 18-20%, Saletra Chilijaska, Saletra potasu, Cloreo i Siarczan potasu, Siarczan amonu itd. itd.
PARANA
Główny Skład SALETRY CHILIJSKIEJ
Fabryka nawozów sztucznych Parana
Albano Boutin & Cia
Av. Capanema, 155 — Curitiba
Parana — Caixa Postal, 332
Telefon 2-2-6
Już dowiódł najlepszej jakości

SUL AMERICA CAPITALIZAÇÃO
NAJWIĘKSZA KOMPANIA KAPITALIZACYJNA W AMERYCE PŁD.
AMORTYZACJE W SIERPNIU 1938
Dnia 31 sierpnia 1938 zostały wylosowane kombinacje:
UDI ZIM SOR AVL FAR N Z P
Posiadacze powyższych tytułów utrzymują natychmiast zamortyzowa swój kapitał, do jakiego mają prawo — i w tym celu zechcą się zgłosić do biura kompanii przy ul. Barão do Rio Branco nr. 39 w Kurytybie
SUL AMERICA CAPITALIZAÇÃO

REDAK...
ADMIN...
T...
P...
W Brazylii...
Zagranic...
P...
C...
NR 3
Ar...
W...
NO...
Również...
szedł na wy...
dzie wojna...
wielka łuna...
rażenia nar...
uczają, że w...
toczy.
Jak wszys...
płynne i po...
nom, tak...
wojna dział...
sad. Jeszcz...
było najpi...
wojny“, co i...
sakra mental...
można było...
lizacji wojs...
jest inaczej...
Wspomni...
zniknęła pod...
tam właściw...
gdyż nie by...
Podobnie d...
Włosi i Ja...
przed pod...
koby prowa...
dzą, że zar...
wyprawy“. I...
w Hiszpanii...
pokłócili i...
2-ma z gór...
aby z broń...
gnąć swe d...
każdą ze st...
jakiś bliższ...
Nie śmieli o...
rzą w twarz...
nie dowierz...
łom, Wykor...
nów, aby im...
kiny, celem...
nich celność...
i sprawność...
Ani Hiszpa...
przyniosły w...
go rozstrzy...
ciwników są...
I oto jest...
wej postacie...
przyoblekał...
lionowych...
w cieniu sw...
liniami obro...
przeciwnika...
zać swą sił...
napędzić pr...
Zamiast gr...
chać tylko p...
których gro...
każdy zaką...
cy odbiornik...
„Nic now...
mówi jedno...
słowi. Podo...
wzadzenia w...
teatralnych...
przemówień...
i burzy w a...
— jakże na...
mieć zwyc...
jen i poty...
barbarzyńsk...
S
Najważ...
Now...
Za wskaz...
Francji rzą...
dnia 6.9 no...
łatwienia sp...
góry nie są...
ko, iż obje...
i że przewi...
tonów sudec...
mórądem.